

Алі не знає, хто він! Його життя приходить до нього уривками, так само як він його і прожив. Він забув, чи мав він замислюватися про своє існування як людини серед групи інших людей, які живуть за правилами гори та її історії. Йому ніколи не спадало на думку роздивлятися форму свого обличчя, ніг і носа чи запитувати, звідки взяли його суворі риси обличчя. Чи запитати себе, хто він насправді? І чому він мав бути частиною цього всього? Чи навіть думати про всі ці дурниці, які інші мають як безмежну розкіш, коли знають, чого хочуть у житті та називають це надією чи якоюсь метою.

Він усвідомлює просту річ, лежачи нерухомо, споглядаючи дерево та ту, *іншу*, істоту. Він не зосереджується на русі сонця і на тому, що станеться, якщо воно згасне й планета припинить своє існування, бо здається, що все здатне змінюватись і перетворюватись раптово й незрозумілим чином.

Чим він справді цікавиться, так це деревами... вітром і хмарами та горами, запахом дощу, зорями й місяцем, — цікавиться всім, що змушує його не чути жодного звуку, окрім внутрішніх поривів. Він більше цікавиться тими стихіями, які не потребують слів, як він повторює собі. Тому він не любив тварин і не переймався польотом птахів. Вітер посідає особливе місце в його душі, бо він вважав, що знає його краще, ніж хмари, дощ і сніг. Алі ковтав вітер і дихав ним як речовиною, яку можна перетравити, коли той торкався його щік і осідав у розтуленому роті. Він справді їв вітер, жував його й ковтав, він міг визначати його напрямки із заплученими очима, розпізнаючи в ньому дощ іще до того, як той піде, і відчуваючи сніг за ступенем його холоду.

Так! Вітер становить основний елемент у його житті, як дерева і хмари. Раніше Алі про все це не думав, бо

допоки не вирішив і не знав, було це необхідністю його життя чи ні. Він вважав, що це і є життя, відчував усеохопний спокій, коли не розлучався зі своїми деревами та улюбленими стихіями. Його щоденне сидіння на даху будинку в усі пори року, далеко від родини та сусідів було частиною його сутності, якої Алі не усвідомлював. І в темряві своїх ночей, коли він лежав, спостерігаючи, як його ребра рухаються разом із зорями, а душа облущується, як груша, він знав, що хоче залишатися таким!

Він думає зараз, якби подув вітер, можливо, він відчув би якусь силу, і в його пориві, що вибухнув як грім, він захотів би жити. Так, він хоче цього... прокидатися щодня у своєму селі, бачити обличчя Наглі, потім дозволяти вітрові пестити його щоки й оселятися в його животі. Це було щось глибоке й життєво важливе, чого він не міг пояснити. Алі навіть не знає, як назвати це почуття, але воно містилося в глибині його душі.

Щойно він підвів голову мляво-хитким рухом і побачив, що все ще тримається на ногах, як його душа ніби пробудилася. Хоча він і не був певен, що життя все ще разом з ним, принаймні він досі відчував його. Яка ж то благодать, що надала йому сили! І повернула до його свідомості спогади про легкі подихи вітру, чий свіжий запах пролинув перед його носом. Можливо, небо вирішить допомогти йому і послати пориви дощового вітру. Та зараз же літо!

Алі переконався, що зможе сісти, адже розчарування надало йому рішучості. Та щойно він поворушив ногою, підвів голову й обперся на лівий лікоть, як побачив знизу свого військового чобота ту пустоту, ту зрадливу прогалину! Спочатку він не міг збагнути значення цієї пустоти, бо зір був нечітким, попри яскраве світло. Але потім він чітко розгледів діру, там де мав бути його чобіт. Його права нога, це його права нога! Алі усвідомив, що його чобіт відірваний біля п'яти. Він вдивлявся, глибоко дихав, підвівся, випрямив тулуб наполовину. Так, його правої п'яти немає, і щойно він ворухнув ногою, як до

тієї скривавленої пустоти прилипла земля та листя. Він відчув біль, якого ніколи раніше не знав, — частина його тіла, отже, розлетілася разом із частками пилу та піску, просто розсіялася!

Частину його таки справді поховали!

Це був не сон, не марево!

Він окинув очима все навкруги, сподіваючись знайти свою втрачену кінцівку, але подумав: його п'ята, мабуть, остаточно розсипалася! Щоразу, відкриваючи новий біль, він розумів, що все ще живий, і це надавало йому сил. Але цього разу все здавалося інакшим, і він молився, щоб не виявилось інших втрачених частин тіла. Алі повернув голову й побачив тіло іншої істоти за деревом, яка сидить так само хитко, спираючись на лікоть і дивиться на нього. Він подумав, чи не втратила й та істота якусь частину себе, можливо, теж п'яту? Потім його охопив сон-марення, ніби те, що він бачить, — усього лише дзеркало, і та істота все ще рухається, і в неї така ж рана у лівому вусі. Тоді Алі побажав побачити її чіткіше, але відігнав це нав'язливе бажання від себе, думаючи про диких звірів, які прийдуть до нього, щойно спуститься темрява. Він чекає на них!

Як може почуватися шматок його плоті, що розсіявся в повітрі, неначе пил?!

Алі прикусив губу й відчув солоність, змішану з гіркотою, схожою на смак жолудів, — гіркота з присмаком. На мить йому здалося, що він подібний до теляти, яке бігало з половиною голови. Образ теляти приніс спогади про вітер і дерево біля сільської каплиці, які надали Алі сили терпіти біль. Той вітер, який він знав як ніхто інший, з яким він грався й знаходив розраду, похитуючись над скелястим урвищем.

Це було після того, як він відмовився ходити до школи й отримав жорстоке покарання, коли батько прив'язав його до стовбура дерева. Наступного дня він зіскочив зі свого ліжка ще до настання холодного світанку. Зима тільки починалася, і в тих горах світанок

різав обличчя, наче лезо бритви. Але це не завадило Алі вийти, незважаючи на рани на ногах від ударів різки. Він попрямував до скелястого урвища, подолав стежки аж до протилежного боку, минаючи ліс, поки перед ним не з'явилися скелі й не відкрився розлом навпроти гори, де земля розкололася, утворивши глибоке провалля. Селяни називали це провалля Пекельною долиною.

Він сів на край скелі, і знову його охопило бажання літати! Зняв свої пластикові шльопанці, простягнув ноги в порожнечу й поворушив синіми, побитими гранатовою різкою пальцями, з полегшенням вдихаючи, дозволяючи вітрові гратися з його кінцівками. Подихи вітру були холодні й різкі, але вони дозволили Алі розслабитися, вдивляючись у прірву долини. Небо теж грало з ним, а дощі, що пішли після світанку, змочили його, полегшили біль. Алі вчепився кінчиками пальців за виступи скелі, подивився вниз на протилежний бік і задумався, чи є там якісь незвичайні дерева, ще йому не відомі?

Хамейрона казала йому, що нічого особливого там немає, лише маленька річка, яку він знає і в якій купається, та чагарники, до яких можна дійти пішки від сусіднього села. Це здавалося легшим, бо схил скелі з протилежного боку був менш стрімким. Можливо, Алі міг би взяти невеликий клунок зі своїм одягом, спуститися до долини і йти, доки не знайде місце, де зможе жити, не повертаючись. Але він відмовився від цієї думки, бо любив жити на висоті, разом із вітром. Потім Алі відкинувся назад, зігнувши тіло під прямим кутом до скелястого урвища. Для когось, хто дивився б здалеку, він виглядав як основа прямокутного трикутника. Він уявив, як хтось споглядає на нього згори — ця людина побачила б Алі як частину урвища: його нижня половина неначе висіла у повітрі, ноги погойдувалися над прірвою, тоді як верхня половина чіплялася за скелю, руки схрещені, пальці дряпали її зазублені краї.

Алі мріяв, аби це урвище перетворилося на високу скельну колону, на вершині якої було би кам'яне ліжко, а

поруч із ліжком — два дуби: дерево їхнього дому і дерево сільської каплиці. Алі змушений був відмовитися від цієї мрії, бо стовбури дерев не зможуть прорости у такому камені. Втім, він був певен, що вони знайдуть свій шлях, простягнуть коріння в скелю, спускаючись крізь кам'яну колону в пошуках землі. Ця думка сподобалася йому, і він усміхнувся, потім ковтнув краплі дощу, висунув язика й продовжив смакувати маленькі краплини, перекочуючи їх на язика. Він голосно засміявся, що траплялося вкрай рідко, і забув про біль у пальцях і спині, про сліди від батькової різки.

Та палиця була зроблена з гранатового дерева, тонка й гладенька — тому й різка. Алі витягнув її з-під батькового ліжка, де той зберігав її як дорогоцінний скарб. Витягував обережно й боязко, коли прокрався туди перед світанком. Міцно схопив її, відчув її гладкість і плавність ліній, стиснув рішуче, а тоді втік до урвища, розмахуючи нею в повітрі. Діставшись урвища, Алі жбурнув її подалі у долину, і вона падала перед ним, поки краплі дощу грали з його язиком, а він грав із ними. Йому не потрібно нічого, крім його мрії про кам'яне ліжко на високій колоні, — це легко, це не складно, він колись чув історію про чоловіка, який так жив...

Небо почорніло, і дощ полив як із відра. Він випростався і погойдував ногами, дивлячись у прірву, не відчуваючи страху! Спина боліла, він більше не міг лежати, тож підтягнув тіло, притиснув коліна до підборіддя, потім випростався знову й ще більше наблизився до краю. Алі зафіксував ноги, розпростер руки, і по спині пробігли мурашки, чи принаймні так йому здалося. Він розплющив очі й побачив широчінь неба, простори лісу та чагарників. Він був готовий до польоту, вітер спокушав його погратися з ним, а гра із вітром означала політ, казав він собі. Алі хотів зіграти в свою улюблену гру — хоч би раз — із вітром, обходячись без гілок як допомоги.

Алі глибоко вдихнув, втягуючи живіт, аж поки не відчув, що ребра ось-ось хруснуть. Дощ посилився, а вітер

вщух. Алі отямився від свого нестримного бажання літати й відступив на два кроки від краю. Схопився за гострий скельний виступ, під яким чахла якась рослина — він не озирнувся подивитися, що то таке. Рослина була колюча, і його пальці закривавилися. Алі згорнувся калачиком, притиснувши коліна до грудей, і пробурмотів: «Буду жити тут!»

Жити він там не залишився. Алі просидів на місці до ночі й не рухався, а коли втомився, то згорнувся калачиком та й так і заснув. Рідні шукали його цілий день, але не знайшли. Було чути молитви Наглі, яка кричала в долині навпроти свого дому, вона думала, що її син упав у провалля та приєднався до своєї тітки. Його батько блукав у чагарниках, вигукуючи ім'я Алі. Знайшли його наступного дня — непритомного, половина тіла звисала над прірвою, як потім переказували сусідки.

Алі лежав, скручений у клубок, наче їжачок, з прикушеним язиком, з якого ще сочилася кров. Коли його повернули додому, Нагля запряглася всіма святими, що більше не змушуватиме Алі ходити до школи, навіть дала обітницю! Це була здійсненна обітниця, бо не вимагала від неї ні жертвоприношень, ні грошей. Вона пообіцяла пройти босоніж зі своїм сином до каплиці великого шейха-святого, сподіваючись, що той вилікує Алі від блукання думками — вона так і не вимовила слово «божевілля», як уже повторювали у селі!